

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/171/2007

ROLA TELEWIZJI W CZASIE KAMPANII WYBORCZEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Jednym z tematów kampanii wyborczej przed wyborami do parlamentu była działalność mediów. Zarówno partia wówczas rządząca, jak i opozycja zarzucały stacjom telewizyjnym stronniczość w prezentowanych materiałach. Sprawą zainteresowały się organizacje międzynarodowe. Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR) skrytykowało publiczne media za „nierówność w pokazywaniu przez TVP trzech głównych rywali” i „dysproporcje w relacjonowaniu działań poszczególnych partii w telewizji publicznej”. W listopadowym badaniu¹ pytaliśmy o działalność zarówno telewizji publicznej, jak i dwóch największych nadawców prywatnych.

WARTOŚĆ INFORMACYJNA RELACJI Z PRZEBIEGU KAMPANII WYBORCZEJ

W społecznych ocenach wartości informacyjnej relacji z przebiegu kampanii wyborczej prezentowanych w TVP, TVN i Polsacie dominuje aprobata. Respondenci najczęściej twierdzą, że sprawozdania z przebiegu kampanii wyborczej umożliwiały zapoznanie się z programami partii startujących w wyborach.

Telewizja publiczna (program 1, 2 i TVP Info) uzyskała więcej niż pozostali nadawcy ocen zarówno pozytywnych, jak i negatywnych, ponieważ badani znacznie rzadziej wskazywali odpowiedź „nie oglądam tej stacji”. Większość dorosłych Polaków (57%) dobrze ocenia informacyjną rolę TVP w kampanii wyborczej, natomiast ponad jedna czwarta (26%) – źle.

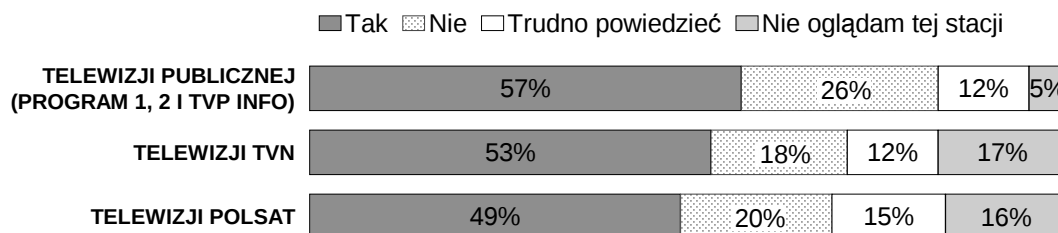
Relacje pokazywane w Polsacie pozytywnie oceniła prawie połowa respondentów (49%), a negatywnie – jedna piąta (20%), przy czym znacząca grupa (16%) przyznaje, że nie ogląda tej stacji.

W przypadku TVN odnotowaliśmy największą, trzykrotną przewagę ocen dobrych (53%) nad złymi (18%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (210) zrealizowano w dniach 10–15 listopada 2007 roku na liczącej 863 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

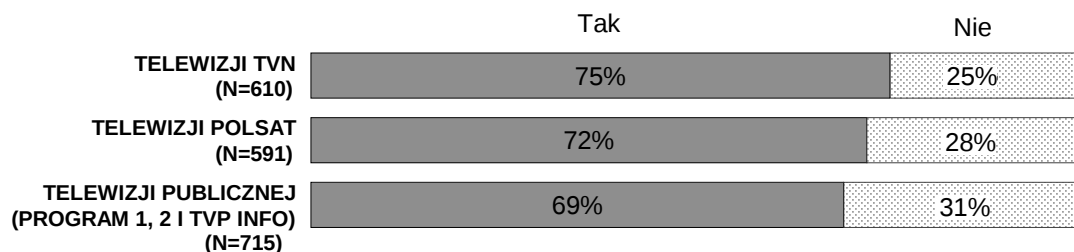
CBOS

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, RELACJE Z PRZEBIEGU KAMPANII WYBORCZEJ POKAZYWANE W [...] POZWALAŁY DOBRZE ZAPOZNAĆ SIĘ Z PROGRAMAMI PARTII BIORĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH?

CBOS

RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, RELACJE Z PRZEBIEGU KAMPANII WYBORCZEJ POKAZYWANE W [...] POZWALAŁY DOBRZE ZAPOZNAĆ SIĘ Z PROGRAMAMI PARTII BIORĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH?

Procentowanie do ogółu osób mających zdanie na temat relacji pokazywanych w danej stacji telewizyjnej, z pominięciem odpowiedzi „trudno powiedzieć” i „nie oglądam tej stacji”

Wyborcy PO mają dobre zdanie o informacyjnej roli stacji telewizyjnych – jedynie w elektoracie tej partii większość dobrze oceniła zarówno TVP, jak i TVN oraz Polsat. Elektorat PiS najczęściej wyraża pozytywne opinie o telewizji publicznej, a rzadziej – o TVN i Polsacie. Wyborcy LiD znacznie częściej dobrze oceniają relacjonowanie kampanii wyborczej przez TVN i Polsat niż TVP. Elektorat PSL wystawia dobre oceny nieco częściej telewizji publicznej niż stacjom prywatnym, jednak stosunkowo dużo wyborców tego ugrupowania nie ogląda TVN i Polsatu.

Tabela 1

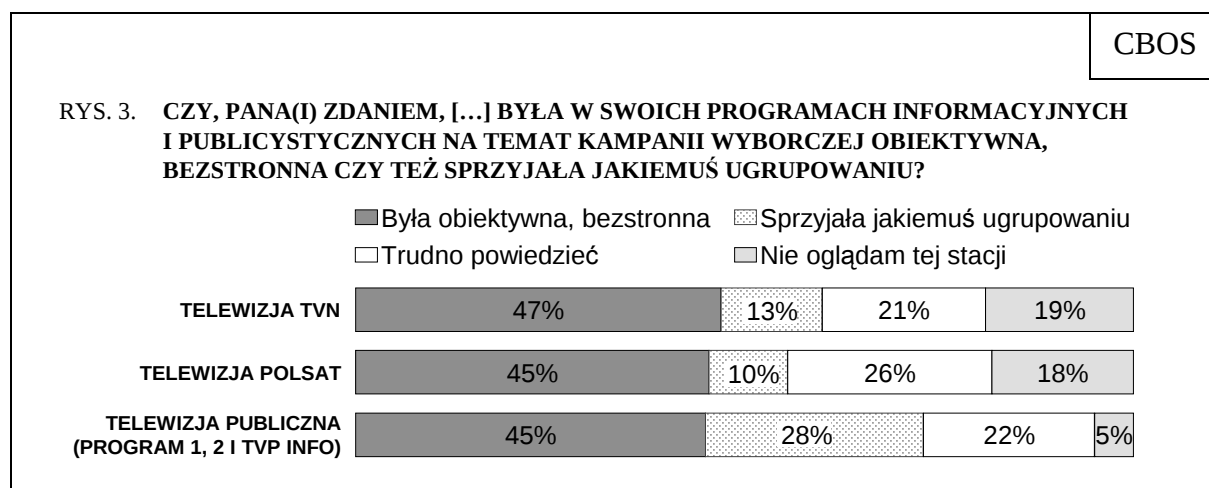
Elektoraty partii politycznych*	Odpowiedzi twierdzące na pytanie, czy relacje z przebiegu kampanii wyborczej pokazywane w [...] pozwalały dobrze zapoznać się z programami partii biorących udział w wyborach		
	telewizji publicznej (program 1, 2 i TVP Info)	telewizji Polsat	telewizji TVN
	w procentach		
PO	60	55	65
PiS	63	43	48
LiD	48	57	68
PSL	52	42	43

* Na podstawie deklaracji udziału w wyborach 21 października 2007

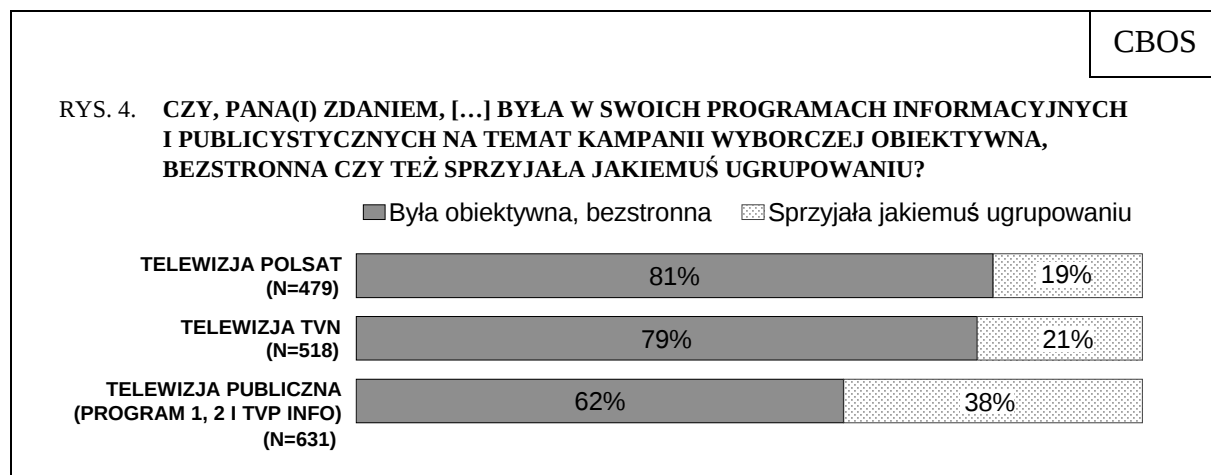
BEZSTRONNOŚĆ NADAWCÓW

W społecznych ocenach nadawców telewizyjnych przeważają opinie o ich bezstronności, jednak znacząca grupa respondentów nie podziela tego poglądu. Stronniczość najczęściej przypisywano telewizji publicznej.

Prawie połowa respondentów sądzi, że w programach informacyjnych i publicystycznych na temat kampanii wyborczej stacje telewizyjne były bezstronne, obiektywne (47% wskazań dla TVN, po 45% dla TVP i Polsatu). O tym, że dana stacja sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu, przekonanych było znacznie mniej badanych. Takie opinie były wyraźnie częstsze w odniesieniu do TVP (28%) niż TVN (13%) i Polsatu (10%).

Jeżeli weźmiemy pod uwagę jedynie osoby, które mają opinie na temat programów danej stacji, możemy stwierdzić, że blisko dwie piąte widzów TVP (38%) uważało jej programy za politycznie stronnicze. W przypadku TVN i Polsatu było to po około jednej piątej (odpowiednio: 21% i 19%).

Procentowanie do ogółu osób mających zdanie na temat relacji pokazywanych w danej stacji telewizyjnej, z pominięciem odpowiedzi „trudno powiedzieć” i „nie oglądam tej stacji”

Około jednej czwartej dorosłych Polaków (24%) uważa, że TVP w swoich programach informacyjnych i publicystycznych sprzyjała PiS-owi, a co szesnasty (6%) – że Platformie Obywatelskiej. W przypadku TVN badani przypisujący tej stacji stronniczość zwykle twierdzą, że faworyzowała ona PO (12%). Jeżeli chodzi o Polsat, to niewiele osób sądzi, że telewizja ta sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu – nieco częściej wskazywano na PO niż na PiS.

Pozostałe ugrupowania – LiD, PSL, Samoobronę i LPR wymieniano sporadycznie. Nieliczni badani uważają, że stacje telewizyjne faworyzowały którąkolwiek z tych partii.

Tabela 2

Jakiemu ugrupowaniu lub ugrupowaniom, Pana(i) zdaniem, sprzyjała w swoich programach:			
	telewizja publiczna (program 1, 2 i TVP Info)	telewizja Polsat	telewizja TVN
	wskazania w procentach		
Żadnemu – była obiektywna, bezstronna	45	45	47
Sprzyjała:			
PiS	24	2	1
PO	6	8	12
LiD	1	1	1
PSL	1	1	0
Samoobronie	1	0	0
LPR	1	0	0

Procentowanie do ogółu badanych. Można było wskazać kilka partii

Wskazania elektoratów poszczególnych partii politycznych są zróżnicowane. Ogólnie rzecz biorąc, wyborcy PiS różnią się od innych tym, iż rzadziej niż pozostali uważają, że ich partia była faworyzowana, częściej natomiast sądzą, że nadawcy telewizyjni sprzyjali PO. Znacznie częściej niż inni wyborcy przypisują telewizji publicznej obiektywizm.

Tabela 3

Opinie wyborców partii politycznych sądzących, że dana stacja:	Wskazania elektoratów*			
	PO	PiS	LiD	PSL
TVP	w procentach			
Nie sprzyjała żadnemu ugrupowaniu – była obiektywna, bezstronna	44	57	48	47
Sprzyjała:				
PiS	36	11	40	18
PO	2	11	3	8
PSL	1	1	0	0
LiD	1	0	2	4
Samoobronie	1	1	0	0
LPR	2	1	0	0
Trudno powiedzieć, nie oglądam tej stacji	19	22	12	29
Polsat				
Nie sprzyjał żadnemu ugrupowaniu – był obiektywny, bezstronny	50	38	68	39
Sprzyjał:				
PiS	3	2	1	2
PO	7	18	6	5
PSL	0	1	0	2
LiD	0	3	3	2
Samoobronie	0	1	0	0
LPR	0	0	0	0
Trudno powiedzieć, nie oglądam tej stacji	40	42	22	54
TVN				
Nie sprzyjała żadnemu ugrupowaniu – była obiektywna, bezstronna	61	36	63	34
Sprzyjała:				
PiS	1	2	3	3
PO	11	23	12	10
PSL	0	1	0	0
LiD	1	4	3	0
Samoobronie	0	0	0	0
LPR	0	0	0	0
Trudno powiedzieć, nie oglądam tej stacji	28	39	22	56

*Na podstawie deklaracji udziału w wyborach 21 października 2007

Wyborcy PO zdecydowanie częściej niż elektoraty PiS i PSL, a także osoby nieuczestniczące w wyborach uważają, że stacja TVN była bezstronna w swoich programach wyborczych.

Elektorat LiD w zdecydowanej większości jest przekonany o bezstronności pokazywanych w Polsacie i TVN relacji z kampanii wyborczej. Dwie piąte wyborców centrolewicy (40%) uważa, że telewizja publiczna sprzyjała PiS-owi.

Wyborcy PSL znacznie częściej niż inni nie potrafią ocenić telewizyjnych relacji wyborczych. Dotyczy to zwłaszcza programów nadawców prywatnych: ponad połowa elektoratu PSL uchyla się od odpowiedzi na pytanie o bezstronność Polsatu i TVN (odpowiednio: 54% i 56%).

W ogólnych opiniach na temat bezstronności stacji telewizyjnych w czasie kampanii wyborczej ocen pozytywnych jest więcej niż negatywnych, jednak aprobatę wyraża mniej niż połowa dorosłych Polaków, a znacząca grupa jest przeciwnego zdania. Stronniczość najczęściej przypisywano telewizji publicznej, a większość osób dostrzegających to zjawisko sądzi, że TVP faworyzowała PiS. Jeżeli chodzi o nadawców prywatnych, to zdaniem niektórych badanych telewizja TVN sprzyjała PO. Dwukrotnie częściej wskazywano na popieranie PiS-u przez TVP niż Platformy przez TVN.

Opracował
Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, **telewizja publiczna (program 1, 2 i TVP Info)** była w swoich programach informacyjnych i publicystycznych na temat kampanii wyborczej obiektywna, bezstronna czy też sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu?
1 - Była obiektywna, bezstronna; 2 - Sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Nie oglądam tej stacji	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	45	28	22	5	863
Płeć					
Mężczyźni	44	33	18	5	408
Kobiety	46	23	25	5	455
Wiek					
18-24 lat	42	28	25	5	125
25-34	50	22	22	5	158
35-44	47	34	15	4	129
45-54	42	33	20	4	162
55-64	52	27	19	3	143
65 lat i więcej	38	23	30	9	146
Miejsce zamieszkania					
Wieś	47	18	29	5	326
Miasto do 20 tys.	45	31	22	3	114
20-100 tys.	47	29	20	4	168
101-500 tys.	43	36	16	5	134
501 tys.i więcej mieszk.	41	39	11	10	121
Wykształcenie					
Podstawowe	40	24	30	6	234
Zasadnicze zawodowe	49	23	24	5	221
Średnie	46	32	17	5	290
Wyższe	45	35	15	6	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	42	44	8	6	53
Prac.umysł.niż.szczebla	38	34	24	4	74
Pracownicy fiz.- umysł.	56	27	15	3	67
Robotnicy wykwalifikowani	40	35	20	6	83
Robotnicy niewykwalifik.	67	15	17	2	49
Rolnicy	47	21	32	0	46
Pracujący na własny rach.	44	46	7	2	43
Bierni zawodowo					
Renciści	46	20	22	12	64
Emeryci	44	25	26	5	204
Uczniowie i studenci	32	35	29	5	59
Bezrobotni	50	19	23	8	75
Gospodynie domowe i inni	48	21	26	5	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	46	37	15	1	123
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	47	34	14	6	58
sekt. pryw. poza rolnict.	47	30	18	5	199
prywatnym gosp. rolnym	49	19	32	0	52
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	47	30	18	5	56
301-500	57	17	20	6	115
501-900	46	32	18	3	188
901-1200	55	27	15	3	98
Powyżej 1200 zł	43	36	14	7	102
Ocena własnych war. mater.					
Złe	46	23	24	7	213
Średnie	46	26	24	4	383
Dobre	43	34	17	5	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	52	14	30	4	51
Raz w tygodniu	47	25	25	3	422
1-2 razy w miesiącu	46	27	25	2	152
Kilka razy w roku	44	36	13	8	138
W ogóle nie uczestniczy	33	38	14	15	99
Poglądy polityczne					
Lewica	44	40	12	4	120
Centrum	44	34	18	4	227
Prawica	54	27	14	5	302
Trudno powiedzieć	35	16	42	8	214

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, **telewizja Polsat** była w swoich programach informacyjnych i publicystycznych na temat kampanii wyborczej obiektywna, bezstronna czy też sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu? 1 - Była obiektywna, bezstronna; 2 - Sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Nie oglądam tej stacji	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	45	10	26	18	863
Płeć					
Mężczyźni	48	12	24	16	408
Kobiety	43	9	29	19	455
Wiek					
18-24 lat	52	8	28	12	125
25-34	55	4	30	11	158
35-44	54	15	17	14	129
45-54	39	13	27	21	162
55-64	41	15	24	20	143
65 lat i więcej	33	8	31	28	146
Miejsce zamieszkania					
Wieś	41	7	32	20	326
Miasto do 20 tys.	44	13	24	18	114
20-100 tys.	44	13	26	17	168
101-500 tys.	57	12	15	16	134
501 tys.i więcej mieszk.	47	11	25	16	121
Wykształcenie					
Podstawowe	39	8	33	20	234
Zasadnicze zawodowe	51	8	24	17	221
Średnie	46	13	25	15	290
Wyższe	45	13	21	22	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	49	10	21	20	53
Prac.umysł.niż.szczebla	46	13	28	13	74
Pracownicy fiz.- umysł.	65	5	16	14	67
Robotnicy wykwalifikowani	46	11	31	12	83
Robotnicy niewykwalifik.	64	7	22	8	49
Rolnicy	42	10	34	15	46
Pracujący na własny rach.	55	18	9	18	43
Bierni zawodowo					
Renciści	48	11	23	18	64
Emeryci	33	11	29	26	204
Uczniowie i studenci	38	13	35	14	59
Bezrobotni	49	5	26	20	75
Gospodynie domowe i inni	36	12	31	21	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	45	15	28	12	123
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	63	6	12	18	58
sekt. pryw. poza rolnict.	56	9	22	13	199
prywatnym gosp. rolnym	39	8	32	20	52
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	52	7	17	24	56
301-500	52	7	23	18	115
501-900	45	12	21	22	188
901-1200	45	15	21	19	98
Powyżej 1200 zł	47	12	24	17	102
Ocena własnych war. mater.					
Złe	44	11	27	18	213
Średnie	42	9	29	19	383
Dobre	51	11	22	16	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	37	14	28	21	51
Raz w tygodniu	44	10	26	21	422
1-2 razy w miesiącu	49	9	33	9	152
Kilka razy w roku	48	9	25	18	138
W ogóle nie uczestniczy	44	15	22	19	99
Poglądy polityczne					
Lewica	58	7	23	13	120
Centrum	51	11	23	14	227
Prawica	43	16	17	24	302
Trudno powiedzieć	35	4	45	17	214

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, **telewizja TVN** była w swoich programach informacyjnych i publicystycznych na temat kampanii wyborczej obiektywna, bezstronna czy też sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu? 1 - Była obiektywna, bezstronna; 2 - Sprzyjała jakiemuś ugrupowaniu

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Nie oglądam tej stacji	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	47	13	21	19	862
Płeć					
Mężczyźni	51	13	19	17	408
Kobiety	44	13	23	20	454
Wiek					
18-24 lat	50	16	22	11	125
25-34	55	5	25	14	158
35-44	53	17	14	16	129
45-54	47	15	23	16	162
55-64	47	18	19	17	143
65 lat i więcej	32	8	22	37	146
Miejsce zamieszkania					
Wieś	40	6	25	29	325
Miasto do 20 tys.	44	15	23	18	114
20-100 tys.	47	21	18	14	168
101-500 tys.	61	10	16	13	134
501 tys.i więcej mieszk.	55	21	19	5	121
Wykształcenie					
Podstawowe	42	6	23	29	234
Zasadnicze zawodowe	51	10	20	19	221
Średnie	49	16	21	14	290
Wyższe	48	23	20	9	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	52	26	12	10	53
Prac.umysł.niż.szczebla	47	18	28	7	74
Pracownicy fiz.- umysł.	55	10	20	15	67
Robotnicy wykwalifikowani	52	13	20	15	83
Robotnicy niewykwalifik.	53	8	22	17	49
Rolnicy	44	5	23	28	46
Pracujący na własny rach.	64	18	14	3	43
Bierni zawodowo					
Renciści	55	9	17	20	64
Emeryci	35	13	22	30	204
Uczniowie i studenci	51	14	26	9	59
Bezrobotni	49	6	22	24	75
Gospodynie domowe i inni	43	14	23	20	44
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	52	21	17	10	123
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	62	16	14	9	58
sekt. pryw. poza rolnict.	52	13	23	12	199
prywatnym gosp. rolnym	41	5	24	31	52
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	48	7	18	27	55
301-500	48	15	15	22	115
501-900	48	14	16	22	188
901-1200	49	16	18	17	98
Powyżej 1200 zł	58	14	14	14	102
Ocena własnych war. mater.					
Złe	45	10	19	26	212
Średnie	42	12	24	21	383
Dobre	56	16	18	10	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	16	20	38	51
Raz w tygodniu	44	13	21	22	421
1-2 razy w miesiącu	54	7	26	13	152
Kilka razy w roku	56	14	19	11	138
W ogóle nie uczestniczy	49	19	19	13	99
Poglądy polityczne					
Lewica	62	10	17	11	120
Centrum	57	10	16	16	227
Prawica	46	22	14	19	301
Trudno powiedzieć	31	5	38	26	214